

УДК: 159.99

Бараболя К.А.¹, Бондаревич І.М.²

¹студ. гр. БТЕ-1113 «НУ Запорізька політехніка»

²канд. філос. наук, доц. «НУ Запорізька політехніка»

ПОШУК ЩАСТЯ ЯК СЕНС ЛЮДСЬКОГО ІСНУВАННЯ

Проблема пошуку щастя як сенсу людського існування є складною та багатогранною. На перший погляд, прагнення до щастя може здаватися природним і виправданим, адже воно асоціюється зі станом внутрішньої гармонії, душевного спокою та задоволення [1], проте саме визначення щастя приховує в собі численні протиріччя. Щастя часто розглядається як ідеал, досягнення якого здатне вирішити всі життєві проблеми, однак надмірна зосередженість на його пошуку може призвести до протилежного результату – відчуття незадоволеності та розчарування.

Сучасна концепція щастя як життєвої мети активно підтримується популярною культурою, численними виданнями з психології, соціальними медіа та навіть рекламою. Вони формують уявлення про «ідеальне життя», якого слід прагнути, однак цей підхід породжує парадокс: чим більше ми концентруємося на необхідності знайти щастя, тим менш доступним воно стає. Людина настільки захоплюється гонитвою за ідеалом, що не помічає миттєві радощі сьогодення, які могли б дарувати їй відчуття гармонії та задоволення. У підсумку виникає потреба переосмислення самої ідеї щастя. Можливо, справжнє щастя є не кінцевою метою, а побічним ефектом гармонійного способу життя? Іноді саме відмова від нав'язливого прагнення досягти щастя дозволяє людині відчувати справжню гармонію та задоволення.

По-перше, щастя є суб'єктивною та нестабільною категорією, яка не піддається універсальному визначенню чи точному вимірюванню. Його природа змінюється залежно від особистості, життєвих обставин і контексту, в якому перебуває людина. Намір зробити щастя кінцевою метою життя часто призводить до того, що людина концентрується на його пошуках, відкладаючи можливість насолоджуватися теперішнім моментом. Вона може вважати, що справжнє щастя досягається лише за певних умов – наприклад, після досягнення конкретних цілей або зміни обставин, внаслідок чого виникає ілюзія, що щастя завжди знаходиться «десь попереду», і змушує постійно прагнути до нього, замість того щоб сприймати його як аспект теперішнього життя [2].

Більше того, перетворення пошуку щастя на безкінечний процес може позбавити людину здатності бути щасливою «тут і зараз». Постійні спроби досягти ідеального стану гармонії часто викликають стрес і розчарування, адже очікування не завжди виправдовуються. Людина стає заручником власних ідей щодо щастя, втрачаючи можливість сприймати реальність без прагнення змінити її відповідно до уявлень про ідеал.

По-друге, небезпека полягає в тому, що щастя часто ототожнюється з зовнішніми чинниками, такими як успіх, матеріальний добробут чи соціальний статус: цей підхід формує залежність від обставин і середовища, що суперечить концепції внутрішньої гармонії, яка не має бути залежною від зовнішнього світу. Людина починає вірити, що щастя є лише продуктом досягнення певних зовнішніх умов, як-от володіння значними ресурсами чи статусом, що насправді лише обмежує її здатність відчувати справжнє задоволення. Разом із тим сенс людського життя не обов'язково має обмежуватися виключно прагненням до щастя. Існують інші фундаментальні цінності, такі як самореалізація, служіння суспільству, творчість, любов, які здатні наповнити життя змістом. Ці аспекти сприяють гармонійному розвитку особистості та суспільства, акцентуючи увагу на процесі, а не виключно на емоційному комфорті [3], та дозволяють переживати глибоке задоволення і знайти внутрішній баланс без необхідності постійної гонитви за щастям.

Узагальнюючи, помітемо, що пошук щастя як основної життєвої мети може виявитися оманливим шляхом, який нерідко призводить до втрати сенсу існування та почуття незадоволеності. Ідея щастя як головної цілі створює очікування, які важко реалізувати, та формує залежність від ідеальних образів, що ускладнює сприйняття реальності. Натомість більш ефективним підходом може бути сприйняття життя як процесу, в якому щастя є не кінцевою метою, а лише одним із елементів, що виникають унаслідок гармонійного поєднання різних життєвих аспектів. Щастя може бути побічним ефектом насиченого і збалансованого життя, де співіснують розвиток, творчість, любов і соціальна активність. Іноді воно приходить несподівано, тоді, коли людина перестає зосереджуватися виключно на його пошуках, а починає цінувати момент і відчувати гармонію у теперішньому. Такий підхід сприяє більш глибокому сприйняттю сенсу життя та створює умови для внутрішньої стабільності та задоволення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Йорж Є. Сенс життя – в чому він? / Є. Йорж // Південноукраїнські наукові студії : Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих вчених з міжнародною участю, (Одеса, 15 грудня, 2021 р.). Одеса, 2022. 93-94.
2. Матюшевська, Н. Людина в пошуках сенсу життя та щастя: філософсько-антропологічні аспекти. *Освіта і наука*, 2021, 1.
3. Савош, Г. П., Волошин, І. В., Гожий, Д. О., & Шандра, Д. О.. Соціолого-філософське осмислення феномену щастя. *In The 1 st International scientific and practical conference «European congress of scientific discovery»*(December 29-31, 2024) Barca Academy Publishing, Madrid, Spain. 2024. 665 p. 457.